

Wydarzenie roku 2018 w Polsce i na świecie

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Pod koniec roku tradycyjnie zapytaliśmy Polaków (w pytaniu otwartym, czyli takim, w którym respondenci sami formułują odpowiedzi) o najważniejsze, ich zdaniem, wydarzenie mijających dwunastu miesięcy¹. Prosiłiśmy o wymienienie takiego wydarzenia, które było najważniejsze dla Polski, oraz takiego, które – według nich – było najgłośniejsze w skali międzynarodowej.

Wydarzeniem krajowym, które w tym roku było wymieniane zdecydowanie najczęściej, były obchody stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku. Tę rocznicę i uroczystości z nią związane jako najważniejsze wydarzenie mijającego roku wskazało dwie piąte ankietowanych (40%).

Na drugim miejscu, jednak z dużo niższym odsetkiem wskazań, znalazły się wybory samorządowe, wymieniane przez 6% dorosłych Polaków. Pozostałe wydarzenia typowane były wyraźnie rzadziej.

Dokładnie 2% badanych za najważniejsze uznało nieporozumienia i konflikty poprzedniego i obecnego rządu z UE; mówiono ogólnie o „procesie rozkładu relacji z UE”, o odmiennych ocenach zmian w sądownictwie, wyrokach Trybunału Sprawiedliwości UE nakazujących cofnięcie zmian w Sądzie Najwyższym, o wszczęciu procedury z art. 7. Wspominano także konflikty na innych polach: spór o wycinkę drzew w Puszczy Białowieskiej czy konflikt ze społecznością żydowską i władzami Izraela o wycofaną w końcu nowelizację ustawy o IPN.

Niepełna 2% ankietowanych za najważniejsze w tym roku uznało różne wydarzenia z dziedziny gospodarczej – ogólnie stabilizację czy też rozwój gospodarczy, uszczelnianie podatku VAT, budowę Gazoportu czy sprowadzanie gazu ze Stanów Zjednoczonych. Taki sam odsetek za najistotniejsze uznał zakończony niedawno szczyt klimatyczny w Katowicach. Podobna liczba respondentów mówiła o funkcjonowaniu lub wprowadzeniu nowych świadczeń socjalnych, takich jak świadczenie 500+, rewaloryzacja emerytur, podwyższenie płacy minimalnej czy obniżenie wieku emerytalnego. Identyczny odsetek za najbardziej znaczące wydarzenie uznał zmiany w sądownictwie, zarówno w kontekście pozytywnym (pojawiającym się rzadziej), jak i negatywnym (częściej). Mówiono z jednej strony o protestach społecznych, nieprzestrzeganiu konstytucji czy wręcz „rozboju w kraju”, z drugiej zaś – o wycofaniu się rządu z niektórych decyzji.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (343) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 29 listopada – 9 grudnia 2018 roku na liczącej 942 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W sumie 2% badanych w katalogu najważniejszych wydarzeń mijającego roku wymieniło inne wydarzenia o charakterze politycznym. Mówiono o zmianie premiera i objęciu stanowiska przez Mateusza Morawieckiego, o ustąpieniu niektórych ministrów („dymisja Macierewicza”), także o protestach kobiet, związanych z propozycjami zmian w ustawie o dopuszczalności przerywania ciąży („strajk kobiet”, „czarny protest”), o decyzji o niewpuszczaniu imigrantów do Polski czy o zakończeniu tzw. „miesięcznic” upamiętniających katastrofę smoleńską.

Taka sama liczba ankietowanych (2%) za najważniejsze w tym roku uznała jakieś wydarzenie sportowe – zdobycie tytułu mistrza świata przez polskich siatkarzy czy nieudany dla Polaków Mundial w Rosji.

Po 1% badanych wśród najważniejszych kwestii wskazało różne aspekty stosunków polsko-amerykańskich związanych z obronnością (budowa amerykańskiej bazy w Polsce – „fort Trump”, stacjonowanie wojsk amerykańskich w Żaganiu, elementy systemu tarczy antyrakietowej, zakup rakiet Patriot) i różne sprawy istotne z punktu widzenia polityki zagranicznej Polski (wizyta prezydenta Trumpa w Polsce – która miała miejsce w 2017 roku, wizyta prezydenta Dudy w Stanach Zjednoczonych, wojna na Ukrainie, embargo w handlu z Rosją).

W wypowiedziach ankietowanych pojawiały się jeszcze różne kwestie lokalne (rocznice, zjazdy, zloty), a także związane z kulturą.

Wydarzenie krajowe roku 2018

Stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę i obchody związane z tą rocznicą	40%
Wybory samorządowe	6%
Konflikt rządu z UE, konflikt o Puszcę Białowieską, konflikt z Izraelem o ustawę o IPN, proces rozkładu relacji z UE, wyroki trybunału unijnego, wszczęcie procedury z art. 7	2%
Różne wydarzenia gospodarcze: rozwój gospodarczy, stabilizacja gospodarcza, wzrost PKB, uszczelnianie podatku VAT, Gazoport, sprowadzanie gazu z USA	2%
Szczyt klimatyczny w Katowicach, COP24	2%
Reforma sądownictwa, protesty, nieprzestrzeganie konstytucji, „rozbój w kraju”, wycofanie się rządu z Ustawy o Sądzie Najwyższym, „odkręcanie zmian”	2%
Świadczenie 500 +, pakiety socjalne, podwyższenie płacy minimalnej, skrócenie wieku emerytalnego, rewaloryzacja emerytur	2%
Różne inne wydarzenia polityczne – zmiana premiera, Morawiecki premierem, dymisja Macierewicza, strajk kobiet, afery, niewpuszczanie emigrantów do Polski, zakończenie „miesięcznic”	2%
Wydarzenia sportowe: mistrzostwo świata w siatkówce, przegrany mundial	2%
Budowa amerykańskiej bazy w Polsce, „fort Trump”, stacjonowanie wojsk amerykańskich, przyjazd Amerykanów do Żagania, zakup rakiet Patriot, tarcza antyrakietowa	1%
Różne sprawy międzynarodowe: wizyta prezydenta Trumpa w Polsce, wizyta prezydenta Dudy w USA, wojna na Ukrainie, embargo w handlu z Rosją	1%
Wydarzenia lokalne: 600-lecie Łomży, sprowadzenie prochów admirała Unruga, wieliszewski zjazd motocyklowy	<0,5%
Wydarzenia kulturalne – konkursy, wygrana w Eurowizji	<0,5%
Inne	<0,5%
Nie było takiego	5%
Trudno powiedzieć	38%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka wydarzeń

Niepełna dwie piąte respondentów (38%) nie znalazło w swej pamięci żadnego wydarzenia, które miało miejsce w mijającym roku, a o którym można by powiedzieć, że było dla Polski najważniejsze. Dalsze 5% ankietowanych stwierdziło, że z ich punktu widzenia w 2018 roku w kraju nic ważnego się nie wydarzyło. Porównanie z deklaracjami z poprzedniego roku pozwala stwierdzić, że w minionym roku wiele się działo i nie brakowało wydarzeń, które zasługiwały na miano „wydarzenia roku” – w roku 2017 żadnego wydarzenia nie potrafiła wskazać aż ponad połowa ankietowanych (54%), dodatkowo 10% stwierdziło, że nie było żadnego, które można by uznać za istotne.

W polityce międzynarodowej, podobnie jak w minionych latach, badany trudniej przychodziło wymienienie jakiegoś wydarzenia, o którym można by powiedzieć, że było wydarzeniem roku. Aż 67% ankietowanych nie zapamiętało żadnego takiego zdarzenia, kolejne 5% uważa, że żadne z wydarzeń nie zasługuje na takie wyróżnienie.

Ci, którzy mieli jakąś opinię na ten temat, za najważniejsze międzynarodowe wydarzenie 2018 roku uznali kolejną odsłonę agresji Rosji na Ukrainę – atak rosyjskiej marynarki na ukraińskie okręty na Morzu Azowskim, ich ostrzelanie, uprowadzenie i aresztowanie marynarzy. Mówiono także ogólnie o aneksji Krymu, o wojnie rosyjsko-ukraińskiej oraz agresywnej polityce międzynarodowej Rosji czy prezydenta Putina (6%).

Na kolejnych miejscach, z taką samą liczbą wskazań (po 3%), znalazły się trzy sprawy. Po pierwsze kwestie klimatyczne związane zarówno z diagnozowanym ociepleniem klimatu, jak i postanowieniami (częściej ocenianymi negatywnie – jako niewystarczające) konferencji klimatycznej w Katowicach. Kolejnym wydarzeniem międzynarodowym zasługującym na miano wydarzenia roku jest, zdaniem Polaków, porozumienie Stanów Zjednoczonych z Koreą Północną i odsunięcie groźby konfliktu jądrowego w tej części świata. Równie ważnym problemem międzynarodowym jest sprawa wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, czyli brexit.

Po 2% badanych za najważniejsze w 2018 roku uznało kolejne cztery wydarzenia czy też sprawy. Po pierwsze obchody stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę organizowane na świecie. Wyrażano przy tej okazji pogląd, że obchody te wzmocniły prestiż Polski na arenie międzynarodowej, stwierdzano nawet, że „Polska może być wzorem dla Europy”. Po drugie mówiono o nadal gorącym problemie imigracji do Europy, zarówno w aspekcie asymilacji tych, którzy się tu znaleźli, jak i ciągłym napływie nowych uchodźców z krajów Bliskiego Wschodu, Afryki i Azji. Po trzecie przywoływano różne osiągnięcia naukowe i technologiczne, o których media informowały w 2018 roku. W tym kontekście wymieniano lądowanie na Marsie, udaną próbę lotu prywatnej rakiety pasażerskiej w kosmos, wspomniano o rozpowszechnieniu się samochodów elektrycznych, o postępach w medycynie, m.in. w profilaktyce choroby Parkinsona. Po czwarte jako najważniejsze w tym roku wskazywano kataklizmy w wielu rejonach świata, najczęściej związane z ociepleniem klimatu, takie jak pożary w Kalifornii czy w Grecji.

Wydarzenie roku 2018 na świecie

Agresja Rosji na Ukrainę, wojna na Ukrainie, aneksja Krymu, atak na ukraińskie statki, stan wojenny na Ukrainie. Także: agresywna polityka Rosji, Putina	6%
Szczyt klimatyczny w Katowicach (pozytywnie i negatywnie), działania proklimatyczne. Także: ocieplenie klimatu	3%
Porozumienie USA z Koreą Północną, spotkanie prezydentów, współpraca Korei Północnej i Południowej	3%
Brexit, wyjście Wielkiej Brytanii z UE	3%
Stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę – świat się musi z nami liczyć, uznanie przez rządy wielu państw 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę. Także: Polska przykładem dla Europy; stulecie Wielkiej Wojny	2%
Napływ imigrantów do Europy, problemy z imigrantami w wielu krajach	2%
Osiągnięcia naukowe i technologiczne: lądownik na Marsie, rakieta pasażerska w kosmosie, rozpowszechnienie się samochodów elektrycznych, „maszyna medyczna”, postęp w profilaktyce choroby Parkinsona. Także: popularność ruchu antyszczepionkowego na świecie	2%
Kataklizmy (pożary w Kalifornii) i inne	2%
Wielka wojna w Syrii, atak na Syrię, wojna na Bliskim Wschodzie	1%
Mistrzostwa świata w piłce nożnej, mistrzostwa świata w siatkówce	1%
Protesty „żółtych kamizelek” we Francji, zamieszki, rozruchy	1%
Inne wydarzenia polityczne: terroryzm, odradzanie się faszyzmu na świecie, pokój na świecie, wojna handlowa Chin i USA, wybór prezydenta Brazylii, kanclerza w Austrii, działalność UE – mimo przeciwności, przywrócenie przez USA sankcji wobec Iranu, obecność wojsk USA w Polsce, śmierć Busha	4%
Nie było takiego	5%
Trudno powiedzieć	67%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka wydarzeń

Po 1% badanych w kontekście najważniejszego wydarzenia roku wskazało wojnę w Syrii, zamieszki i rozruchy we Francji związane z protestem tzw. „żółtych kamizelek”, a także różne wydarzenia sportowe – w tym mistrzostwa świata w siatkówce oraz piłce nożnej.

Liczenie wymieniane były różne inne wydarzenia o charakterze politycznym, z których żadne nie osiągnęło 1% wskazań. Mówiono o problemach związanych z terroryzmem, o populizmie i odradzaniu się faszyzmu na świecie, o wojnie handlowej Chin i USA, wyborach głów państw, m.in. w Brazylii i Austrii, dobrym funkcjonowaniu UE – mimo przeciwności i pojawiających się trudności, o przywróceniu przez USA sankcji wobec Iranu, o obecności wojsk amerykańskich w Polsce, zachowaniu pokoju na świecie, wspomniano również śmierć prezydenta George’a H.W. Busha.

Opracował

Krzysztof Pankowski